

BİZE SORUYORLAR

Cihat Allah yolunda savaşmak demekse günümüzde bunu nasıl yerine getirmek gerekir?

Cihat; gayret göstermek, var gücüyle çalışmak, çabalamak, bir işi başarmak için tüm imkânları kullanmak anlamına gelen "Cehd" kelimesinden türemiş bir kavramdır. Hayatın gayesi olarak Allah'a kulluk etmek, Allah ve Resulü'nün koyduğu ölçülerin fert ve toplum hayatına uygulanmasına çalışmaktan İslâm'ı diğer insanlara tebliğ, İslâm ülkesini ve Müslümanları her türlü tehlike ve saldırılara karşı savunma ve bu konuda gerektiğinde savaşmaya kadar kapsamlı bir anlam taşıyan cihad; kalp, dil, el ve silah gibi beşerî aksiyonun ortaya konulduğu her vasıta ile yapılabilmektedir.¹

Cihat, şemsiye bir kavram olarak düşünülmelidir. Silahlı mücadeleyi ve savaşı da içerir; ama sadece savaş anlamına gelmez. Kur'an'da savaş anlamına gelen kelime "kıtâl/mukâtele" dir. Cihat'ın sadece savaş anlamına gelmediğinin en büyük delili şu ayettir:

Öyleyse kâfirlere itaat etme ve onlara karşı Kur'an'la büyük bir cihat et. (Furkân 25/52)

Kur'an ile cihat... Kur'an ile cihat, Kur'an'ı silah olarak kullanmak değildir elbette. Buradan anlaşılması gereken, kâfirlerle mücadelenin Kur'an'la ve Kur'an'a uygun bir şekilde yapılması gerektiğidir. Dolayısıyla bir Müslümanın Allah rızasını hedef edinerek İslâm için var gücüyle çalışması cihat kapsamına girer. Bir de düşmanla yapılacak olan savaş her zaman karşılaşılabilecek bir olay değildir. Fakat insan sürekli olarak nefsiyle ve şeytanla mücadele halindedir. İşte bu mücadelenin adı da cihattır. Yani gerektiğinde mal ile cihad yapılır, gerektiğinde can ile... Kısacası Allah için neyi, nerede, ne zaman ve ne şekilde yapmak gerekiyorsa onu, orada, tam

zamanında ve en iyi şekilde yapmanın adıdır cihad.

Bugün Müslümanlar olarak öncelikli vazifemiz Allah'ın gösterdiği şekilde yaşamaya, elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalışmaktır. Bunun yolu da Kur'an'ı anlamak, yaşamak ve Müslümanlar olarak hep birlikte Kur'an etrafında birleşmekten geçer. Bunu gerçekleştirdiğimiz takdirde Allah da bizlere her alanda büyük başarılar nasip edecektir. Bu, Allah'ın müjdesidir. Aşağıdaki ayetleri düşünüp buna göre hareket etmemiz gerekmektedir:

Allah, içinizden inanan ve iyi iş yapanlara söz vermiştir; önkileri hâkim kıldığı gibi bunları da mutlaka yeryüzüne hâkim kılacak, razı olduğu dini bunlar için sabitleştirecek ve korku çekmelerinin ardından güvene kavuşturacaktır. Bunlar bana kulluk ederler ve hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Bundan sonra da görmezlik eden olursa onlar yoldan çıkmış olurlar. Namazı tam kılın, zekâtı verin ve bu elçiye boyun eğin ki ikram olunassınız. (Nûr 24/55-56)

Ey iman edenler! Eğer siz Allah'a yardım ederseniz O da size yardım eder, ayaklarınızı kaydırmaz. (Muhammed 47/7)

Allah, kendisine yardım edenlere elbette yardım eder. Allah güçlüdür, her işin üstesinden gelir. (Hacc 22/40)

İnananlara yardım boynumuza borçtur. (Rûm 30/47)

Önkilerin başlarına gelenlerin bir benzeri sizin de başınıza gelmeden Cennet'e girebileceğinizi mi düşünüyorsunuz? Baskılar ve zorluklar onları öyle sarmış, öylesine sarsılmışlardı ki Allah'ın elçisi ve beraberindeki müminler: "Allah'ın yardımı ne zaman gelecek!" diyecek hale gelmişlerdi. Bilin ki Allah'ın yardımı yakındır. (Bakara 2/214)

Allah'ın ipine hep beraber sıkı sarılın; kendinizi kenara çekmeyin. Allah'ın üzerinizde olan nimetini aklınızdan

çıkarmayın. Bir zamanlar birbirinize düşmandınız; Allah kalplerinizi birbirine ısındırdı da onun nimeti sayesinde kardeşler oldunuz. Bir ateş çukurunun kenarındaydınız, oradan sizi o kurtardı. Allah, âyetlerini işte böyle açıklar ki hedefe ulaşabilirsiniz. (Âl-i İmrân 3/103)

Ey iman edenler! Sizi can yakıcı bir azaptan kurtaracak ticareti size göstereyim mi? Allah'a ve Resûlüne inanır, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz. Eğer bilerseniz, sizin için en iyisi budur.

İşte bu takdirde O, sizin günahlarınızı bağışlar, sizi zemininden ırmaklar akan cennetlere, Adn cennetlerindeki güzel meskenlere koyar. İşte en büyük kurtuluş budur.

Bundan başka, sevdiğiniz bir şey daha: Allah katından bir yardım ve yakın bir zafer vardır. İnananlara müjde ver. (Saff 61/10-13)

İslâm'a sözlü veya yazılı olarak saldıranları yani İslâm düşmanlarını öldürmek caiz midir?

Allah Teâlâ Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur:

Allah, din uğrunda sizinle savaşmayan, sizi yurdunuzdan çıkarmayan kimselere iyilik yapmanızı ve onlara karşı adil davranmanızı yasaklamaz; doğrusu Allah adil olanları sever.

Allah sadece, dininizden ötürü sizinle savaşan, sizi yerinizden yurdunuzdan kovan ve kovulmanıza destek veren kâfirleri dost edinmenizi yasaklar. Her kim onları dost edinirse işte onlar zalimlerin ta kendileridir. (Mumtehine 60/8-9)

Kendileri ile savaşılacak olan kimseler ayete göre üç kırımı çiziyi çiğneyenlerdir. Yani ya bize fiili olarak savaş açmış olacaklar ya bizi yurdumuzdan çıkaracaklar ya da bunlara destek vereceklerdir ki bunlar zaten tüm dünyada kabul edilebilecek savaş suçlarıdır. Bu suçları işleyip savaş meydanında karşılaşılan düşmanların dışında hiçbir kâfir öldürülemez.

Sorunuzdaki durumlar aşağıdaki ayetin kapsamına girer:

Mallarınız ve canlarınız konusunda yıpratıcı bir imtihan-

dan geçirileceksiniz. Bir de sizden önce Kitap verilenlerden ve müşriklerden çok üzücü sözler işiteceksiniz; bunlardan kaçış olmaz. Eğer sabreder, korunursanız işte bu kararlılık gerektiren işlerdendir. (Âl-i İmrân 3/186)

Görüldüğü gibi bu ayette İslâm'a ve Müslümanlara karşı üzücü sözler söyleyen ve hakaret edenlerin daima var olacağı bildirilmiş (bir bakıma bunun normal karşılanması gerektiği söylenmiş), Müslümanların da bunlara karşı sabırlı, tedbirli ve kararlı olmaları gerektiği öğütlenmiş; bunun dışında bir yol gösterilmemiştir. Dolayısıyla inanmayanlar tarafından yapılacak bu sözlü saldırı ve hakaretler de dünya imtihanımızın bir parçası olarak görülmeli ve ayette belirtildiği şekilde davranılmalıdır.

Hz. Peygamber vefat ettikten birkaç zaman sonra Ashab-ı Kirâm arasında Cemel, Siffin gibi iç savaşlar yaşanmıştır. Bu durumu nasıl yorumlamak lazım? Hangi taraf haklı, hangi taraf haksızdı?

Ortada bir iç savaş olduğuna göre taraflardan birinin haklı diğerinin haksız olduğu söylenebilir. Bu durum, kişiyi bir vebal altına sokmaz. Fakat aradan geçen yaklaşık 1400 yılın ardından ve o günkü sosyal, siyasal ve ekonomik koşullar etrafınca bilinmeden taraflardan hangisinin haklı hangisinin haksız olduğunu net olarak belirleyebilmek de kolay kolay mümkün değildir. Bu tür bir yargıya ulaşmanın günümüzde hiçbir meselenin çözümü olmayacağı da aşikârdır. O yüzden birçok âlim, sahabe döneminde meydana gelen bu gibi olaylar hakkında kesin hüküm bildiren beyanatlardan kaçınmış, işi Allah Teâlâ'ya havale etmiş ve her iki taraf için de hayır dualar etmişlerdir. Bizce de doğru olan budur. Nitekim bizden önce ahirete göçmüş Müslüman kardeşlerimiz için hayır dualar etmemizi bizzat Allah Teâlâ bizlere tavsiye etmiş, şöyle buyurmuştur:

Onlardan sonra gelenler: "Rabbimiz! Bizi ve bizden önce inanmış olan kardeşlerimizi bağışla; kalbimizde müminlere karşı kin bırakma; Rabbimiz! Şüphesiz Sen şefkatlisin, merhametlisin" derler. (Haşr 59/10)

Notlar

- 1 Ahmet Özel, "Cihad", Diyanet İslam Ansiklopedisi, İstanbul, 1993, c: 7, s: 528.